

af hele denne Bevilling. For øvrigt beklager jeg, at vi ikke have nogen Statistik over vore Højskoler; en saadan vilde ved mange Lejligheder være oplysende. Vi have jo ogsaa set, hvorledes man fra anden Side har krævet udførlige Oplysninger om, hvorledes de 10,000 Kr., der ere bevilgede til Understøttelse af uformuende Elever paa de tekniske Skoler, ere anvendte. Man har forlangt baade Elevernes Navn og Forældrenes Navn og Stilling fremlagte. Men her, hvor det drejer sig om denne store Bevilling til Højskolerne, have vi desværre ingen Statistik. Det viser sig, at den lille Bevilling paa 2,000 Kr. til Husmændene har vundet megen Paaskønnelse og Taksigelse fra forskellige Sider her i Tinget. Jeg siger, at foreløbig er der ikke noget at takke for. Husmændene have ikke faaet en Øre af de 2,000 Kr., og om de faa dem, er noget, som ingen i Øjeblikket ved. Det er ikke absolut givet. Det er nemlig en betinget Gave; man giver kun Husmændene disse Penge paa den Betingelse, at andre lægge 2,000 Kr. ved Siden af. Der er ogsaa fra forskellig Side gjort Indsigelse mod min Paastand om, at de Penge, som Landboforeningerne lagde ved Siden af en saadan Bevilling, ikke være deres egne Penge, men Statens. Jeg tænkte derved paa de Beløb, som gives til Husmandsrejser og Ordningen af disse og Præmiering af Huslodder. Det er ikke Landboforeningernes Penge, der anvendes der. Det er Landboforeningerne, der anvende Statens Penge. Jeg vilde have ønsket, at denne Betingelse ikke var sat, idet jeg meget tvivler om, at disse smaa lokale Landboforeninger vilde være i Stand til at lægge denne Sum ved Siden af, og gøre de ikke dette, kan det ikke nytte, hvor mange Husmænd der ønske at deltage i saadanne Kursus. Jeg havde derfor hellere set, at det var Statens Penge, som Landboforeningerne havde lagt ved Siden af disse 2,000 Kr., saa vilde Summen under alle Omstændigheder have været sikret; men for Øjeblikket er der ikke noget at takke for.

Sloth: Ved Omtalen af Laksegaardsforholdene kom det ærede Medlem for Randers (Knudsen) ind paa en delvis Omtale af Forholdene paa Gudenaalen, altsaa af det Spørgsmaal, som det derom nedsatte Udvalg behandler. Jeg antager, det ikke foreligger til Behandling her; det er jo et Spørgsmaal, der vil komme for i sin Tid, naar Udvalget har endt sit Arbejde, og jeg skal derfor ikke følge det ærede

Medlem i hans Udviklinger. Naar det ærede Medlem henstiller, at man ikke skulde fortrædige Fiskerne mere end højst nødvendigt, kan jeg selvfølgelig give ham min Tilslutning, og jeg gør det samme, naar han gjorde Henstilling om en Opretholdelse af den Stilling, som Højesteretsdommen har bragt til Veje. Det vil jeg netop indtrængende anmode den højtærede Minister om at gøre. Det er nemlig givet, at naar den højtærede Minister stemmer for Vandet, men i øvrigt ikke fører Kontrol med Fiskeriet nedenfor, vil det, at Staten har købt Laksegaarden, kun have haft det til Følge, at Fiskerne kunne tage alle Laksene fra Laksegaarden nedefter; og det antager jeg ikke var Meningen. Skulde en saadan Tilstand være bragt til Veje, er der ingen Tvivl om, at saa vil det blive en Umulighed at føre Lovforslaget igennem, thi det store Stridspunkt er Spørgsmaalet om Retten til Fiskeriet mellem Randers By og Laksegaarden. Jeg slutter mig derfor fuldstændig til det ærede Medlems Udtalelse og haaber, at den højtærede Minister vil opretholde status quo efter Højesteretsdommen.

Hoegh-Guldberg: Jeg vil tillade mig at gøre en Bemærkning til det, som det ærede Medlem for Kjøbenhavn Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) udtalte om disse 2,000 Kr. til Husmændenes Kursus. Han udtalte, at der var ingen Grund til for Tiden at være saa glad ved denne Bevilling, fordi det ikke var saa sikkert, om den vilde blive anvendt, idet det ikke var afgjort, om Landboforeningerne kunde evne at tilskyde et lige saa stort Beløb, hvad disse 2,000 Kroners Anvendelse var betinget af. Jeg tror, at i saa Henseende kan det ærede Medlem være ganske rolig. Jeg tror, at Landboforeningerne sætte saa stor Pris paa at modtage et saadant Beløb som Bidrag til at kunne gøre noget for Landbrugskursus for Husmænd, at de ogsaa nok skulle evne at tilskyde, hvad der forlanges af dem. Der er saa meget mere Grund til at tro dette, som de i Aar, uden at have et saadant Tilskud; altsaa ganske paa egen Bekostning have etableret saadanne Kursus, f. Eks. i Jylland i Februar Maaned paa Klank Landbrugsskole. De have altsaa vist, at de skønt de manglede Statstilskud, dog ikke have holdt sig tilbage fra at skyde saa meget til af deres egne Midler, at et saadant Kursus kunde komme i Gang. Der er derfor ikke mindste Tvivl om, at de, naar de faa et lige saa stort Tilskud fra